

STRATEGI FOR FRIVILLIGHED I UNGDOMSCENTRET 2019

Indhold

1. Forord.....	2
2. Strategisk frivillighed i Ungdomscentret.....	3
2.1 Kerneopgaven.....	4
2.2 De tre spor	5
3. Målsætninger	7
4. Frivillige ER frivillige	8
5. Rammer og organisering	8
5.1 Retningslinjer	8
5.2 Værtskab, partnerskab & samskabelse	9
5.3 Aktiv ledelse.....	10
5.4 Frivillighedsnetværket	10
6. Kompetenceudvikling	11
7. Arbejdsmiljø.....	12
7.1 Sikkerhedsforskrifter, arbejdsrutiner mv.	12
7.2 Arbejdspladsvurdering	13
7.3 Forsikringsforhold	13
8. Relevante links.....	14

1. Forord

"Jeg vil gerne sige tusind tak til alle jer, der yder en frivillig indsats! I gør en helt afgørende forskel for de enkelte unge i Ungdomscentret - men også for den menneskelige, sociale og demokratiske sammenhæng i vores samfund.

Jeg tror på, at den frivillige indsats øger livskvaliteten; både hos de frivillige selv og hos de unge i Ungdomscentret, der er i berøring med frivillige. Derfor vil vi gerne styrke og udbygge samspillet mellem frivillige og Ungdomscentret.

Til jer der overvejer at engagere jer i frivilligt arbejde, siger jeg velkommen til Ungdomscentret! Vi vil meget gerne i dialog med jer om, hvordan I som aktive medborgere kan gøre mere for jer selv, de unge og fællesskabet.

Tak for jeres bidrag!"

Med venlig hilsen

Morten Randløv,

Centerchef,
Ungdomscentret

2. Strategisk frivillighed i Ungdomscentret

Aarhus skal være en god by for alle og det betyder at flere borgere skal inkluderes i fællesskabet og tage aktiv del i samfundet. Aarhus Kommune har en Medborgerskabspolitik¹, der danner rammen for udviklingen af det aktive medborgerskab i Aarhus, herunder samarbejdet med frivillige. Medborgerskabspolitikken er det overordnede udgangspunkt for Sociale Forhold og Beskæftigelses (MSB) civilsamfundsstrategi².

I Ungdomscentret arbejder vi med frivillighed og styrkelse af medborgerskab, som en måde at skabe flere indgange til fællesskaber for vores målgruppe. Det er vores overbevisning, at frivillighed og personligt engagement i fællesskabet er vigtigt, fordi:

- Frivillige kan aktivt være med til at skabe stærkere og bedre fællesskab for de unge.
- Det giver stor individuel værdi til den enkelte frivillige.
- Det er berigende for medarbejdere og ledere i vores organisation.

Derudover er ”den aktive borger” en af de generelle overskrifter for MSB’s samlede indsats, og i den sammenhæng er

¹ Aarhus Kommune Medborgerskabspolitik
www.aarhuskommune/medborgerskabspolitik

² Sociale Forhold og Beskæftigelses (MSB) civilsamfundsstrategi
www.aarhuskommune/civilsamfundsstrategi

medborgerskabet og den frivillige indsats også centrale begreber. Alt dette har betydning for vores samarbejder, organiseringsformer og i den måde, vi tænker vores faglige indsats og daglige arbejde på.

FAKTA: HVAD ER FRIVILLIGT ARBEJDE?

Frivilligt arbejde er en indsats der:

- Er ulønnet. Som frivillig kan man dog få dækket sine udgifter fx til transport, redskaber eller telefon.
- Udføres for andre end ens familie og slægt. Husholdningsarbejde og omsorg over for familiemedlemmer er ikke frivilligt arbejde.
- Er formelt organiseret, fx gennem en forening eller efter fast aftale med en institution. Almindelig hjælpsomhed er ikke frivilligt arbejde.
- Er aktiv. Blot at være medlem af en forening er ikke frivilligt arbejde.

Kilde: Center for frivilligt socialt arbejde www.frivillig.dk

2.1 KERNEOPGAVEN

Ungdomscentrets har en defineret kerneopgave, som arbejdspladsen, og dermed alle ledere og ansatte er sat i verden for at løse. Vores kerneopgave er som følgende:

”Vi løser kerneopgaven, når udsatte børn, unge og familier oplever, at de som aktør i eget liv og i fællesskaber, får bedre forudsætninger for at håndtere og forandre deres livsvilkår”.

Netop aktørbegrebet bliver centralt, da frivillige fællesskaber kan skabe grobund for brugbare læringsmæssige øvebaner, der kan understøtte, de unge til at blive aktører i eget liv.

Ledestjernen for det frivillige arbejde er således den overordnede kerneopgave, som både ansatte og frivillige arbejder hen imod.

Ungdomscentret ønsker at skabe inkluderende sociale fællesskaber ved at invitere frivillige ind i løsningen af kerneopgaven, og herved højne den brobyggende sociale kapital. Her kan folk møde hinanden på tværs af alle skel og på den måde imødegå, at de unge *ikke* udelukkende færdes i lukkede fællesskaber eller helt bliver ekskluderet fra fællesskaber.

2.2 DE TRE SPOR

Ungdomscentret understøtter således visionen om aktivt medborgerskab og social inklusion for vores målgruppe ved at inddrage civilsamfundet i form af frivillighed. Vores strategiske arbejde med frivillighed går i tre spor:

- **Fællesskab**
- **God overgang**
- **Ung-til-ung**

Vi oplever i stigende grad, at de unge mangler kompetencer eller mod til at invitere sig selv ind i fællesskaber, hvilket gør dem sårbare i forhold til ensomhed og social isolation. I Ungdomscentret ser vi inddragelse af frivillige, som en mulighed for at styrke de unges fællesskaber. Vi tror på, at frivillige **fællesskaber** kan give de unge et godt netværk, som vi strategisk kan benytte som et greb ind i at sikre de unge en **god overgang**, når de engang skal udskrives fra Ungdomscentret.

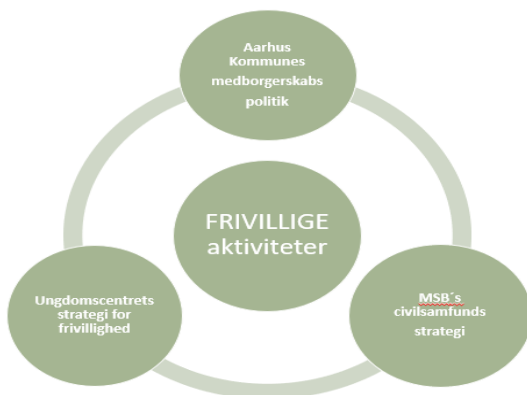
Vi tror på, at de frivillige fællesskaber rummer elementer af læring som f.eks. at samarbejde, overholde aftaler, planlægning og koordinering som er brugbare sociale kompetencer.

Fællesskaberne kan således fungere som sociale øvebaner, hvor der bliver sat fokus på disse uformelle og mere eller mindre utalte og ubevidste læringsprocesser. De unge kan indgå i et trygt fællesskab, hvor de kan opnå kompetencer, som de senere kan drage nytte af i fællesskaber uden for Ungdomscentrets sikre rammer, hvilket kan være afgørende for en **god overgang** til normalområdet.

De ligeværdige **ung-til-ung** relationer mellem de frivillige og de unge (og de unge imellem) danner grundlag for en personlig kontakt, hvor de frivillige kan bruge deres egne livserfaringer. De unge kan altså spejle sig i de jævnaldrende og relatere sig til de unge frivillige, fordi de "er ligesom dem". På den måde kan de unge få et indblik i, hvad det vil sige at tage ansvar og være aktører i eget liv.

De frivillige er et fint supplement til den professionelle indsats omkring de unge, og de frivillige træder ikke i stedet for de professionelle, men bidrager til den samlede indsats omkring de unge. Ungdomscentret ser spændende udviklingsmuligheder i at involvere frivillige i at indfri vores overordnede kerneopgave.

Vi står på Aarhus Kommunes Medborgerskabspolitik, MSB's civilsamfundsstrategi og vores lokale strategi for frivillighed i Ungdomscentret og herved er der en klar rød tråd fra "system til praksis":

3. Målsætninger

Med afsæt i dialog med vores lokale Frivillignetværk (se beskrivelse i punkt 5.4) er følgende 6 målsætninger udpeget som ramme for arbejdet med frivillighed i perioden 2019-21.

1. Få frivillighedsstrategien til at leve i Ungdomscentret.
2. Få etableret et frivillighedsnetværk med repræsentanter fra de enkelte afdelinger.
3. At gøre det let og overskueligt at begynde at arbejde med frivillighed i de enkelte afdelinger.
4. At booste den eksisterende frivillighed i Ungdomscentret og skabe en synergi mellem de forskellige frivillige tilbud.
5. At igangsætte kompetenceudvikling for medarbejdere og frivillige.
6. At samskabe et frivilligt tilbud med fokus på *fællesskab, læring og kursus*.

4. Frivillige ER frivillige

Det understreges, at de frivillige tilbud er et supplement til – *ikke en erstatning for* – den professionelle indsats. Frivillige må ikke overlades et socialfagligt ansvar og skal respektere, at det socialfaglige ansvar ligger hos medarbejderne, også selvom de frivillige selv har en socialfaglig baggrund. Det betyder, at:

- Ansatte løser visiterede opgaver og har ansvaret for, at opgaverne løses på en måde, der svarer til borgernes rettigheder.
- Frivillige udfører opgaver, hvor der ikke kræves visitation eller registreringer og kan ikke overtage ansvaret for visiterede opgaver.

5. Rammer og organisering

Samarbejdet med frivillige i Ungdomscentret skal aftales og beskrives i et samarbejde imellem ledelsen, medarbejdere, frivillige og så vidt muligt de unge.

5.1 RETNINGSLINJER

Der er udarbejdet klare retningslinjer for samarbejdet både på centerniveau og for de enkelte frivilligsamarbejder. Alle dokumenter ligger på fællesdrevet under mappen ”Frivillighed”, hvor man kan finde mappen ”Kit til afdeling”, der indeholder følgende dokumenter:

- Strategi for frivillighed
- Håndbog for frivillige

- Tjekliste - til spilleregler for samarbejde med Frivillige i Sociale Forhold og Beskæftigelse.
- Frivillige – juridisk information
- Frivillige – tavshedspligt
- Forsikring af frivillige
- Samarbejdsaftale_skabelon
- Diplom til frivillige_skabelon

5.2 VÆRTSKAB, PARTNERSKAB & SAMSKABELSE

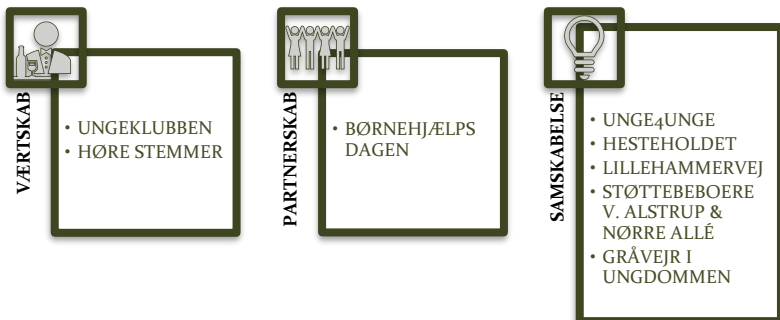
Ungdomscentret samarbejder på forskellige niveauer med frivillige. I nogle samarbejder kan der være tale om et giver-modtager forhold, hvor andre samarbejder sker ved at, vi sammen med frivillige kommer frem til nye måder at løse opgaven i at indfri vores overordnede kerneopgave.

I Ungdomscentret har vi tre former for samarbejder med frivillige; værtskab, partnerskab og samskabelsen:

Værtskab betyder, at foreninger benytter vores lokaler til foreningsaktivitet.

Partnerskaber er konkrete samarbejder, hvor vi har et formelt samarbejde om målgruppen.

Samskabelse er et rigtig *buzzword* inden for frivillighed. I Ungdomscentret betegner vi samskabelse som en måde, hvorpå borgere, frivillige og offentlige aktører deltager aktivt i at formulere både opgave og løsninger – samt at føre disse ud i livet. Nedenfor ses en opgørelse over de samarbejder vi har med frivillige anno efteråret 2019:

5.3 AKTIV LEDELSE

Ledelsen skal aktivt støtte op om det frivillige arbejde i centret og give sparring på f.eks. udarbejdelsen af samarbejdsaftale samt informationsmateriale til de frivillige eller henvise til Frivillighedsnetværket (se nedenfor).

5.4 FRIVILLIGHEDSNETVÆRKET

Frivillighedsnetværket er et netværk for medarbejdere i Ungdomscentret, der er med til at udvikle og vedligeholde frivillige aktiviteter. Formålet med Frivillighedsnetværket er at styrke og implementere frivillighed og at få frivillighedsstrategien til at *leve* i Ungdomscentret.

Netværkets medlemmer er medarbejdere på tværs af Ungdomscentret med en ledelsesrepræsentant samt en understøttelse fra den administrative enhed. Netværkets opgave vil bestå i at sparre og vidensdele på tværs af afdelingerne i Ungdomscentret. Frivillighedsnetværket skal agere som netværk, hvor de overordnede opgaver er:

- At arbejde mod en fælles strategi ift. frivillighed i Ungdomscentret og få den til at leve i alle dele af centret.
- Et netværk som skal understøtte at gøre det let og overskueligt at begynde at arbejde med frivillighed i de enkelte afdelinger.
- En vidensbank på fællesdrevet, hvor man nemt kan dele og finde formalia, der er relevant ift. arbejdet med frivillige.
- Understøtte og sikre at vi ensarter de enkelte afdelingers tilgange til frivillige i Ungdomscentret.
- Vedligeholdelse af eksisterende frivillige initiativer og samarbejder.
- Kompetenceudvikling af personale ift. frivillighed. Fx fokus på rekrutteringsstrategier og/eller fastholdelse og motivering af frivillige.
- Kompetenceudvikling af frivillige.
- Ansøgninger af midler/fonde.

Netværket skal derudover sikre en ensartet tilgang til samarbejdet med frivillige og civilsamfundet samt en gennemskuelig for arbejdet med frivillighed for medarbejdere i Ungdomscentret³.

6. Kompetenceudvikling

I Ungdomscentret synes vi, at det er væsentligt, at de frivillige bliver klædt godt på til at møde de unge. Derfor laver vi løbende kompetenceudvikling til de frivillige. Kompetenceudvikling af

³ Læs mere under mappen "Frivillighed" på fællesdrevet.

frivillige betyder, at frivillige får lov at udvikle deres kompetencer og færdigheder i takt med deres egen udvikling som frivillig. Vi tror på, at det kan sikre et fælles sprog, der giver mening og forståelse for hinandens opgaver i arbejdet med kerneopgaven. På den måde kan vi videreformidle Ungdomscentrets værdier og sikre et fælles mindset omkring de unge. Eksempler på kompetenceudvikling kan være undervisning i ”Motiverende samtaler” og ”Mentalisering”.

7. Arbejdsmiljø & forsikring

Frivillige i Aarhus Kommune er omfattet af reglerne i Arbejdsmiljøloven, når der er faste rammer og tidspunkter for, hvornår de frivillige opgaver udføres. Arbejdsgiveren skal sikre, at arbejdsstedet er indrettet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Endvidere at anerkendte normer og standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning i øvrigt, er fulgt. Frivillige er ikke forpligtet til at påtage opgaver, de ikke ønsker, og de kan således altid nægte at udføre en opgave.

7.1 SIKKERHEDSFORSKRIFTER, ARBEJDSRUTINER MV.

Det er ledelsens ansvar:

- At de frivillige informeres og vejledes om de relevante sikkerhedsforskrifter, men også, at det påses, at sikkerhedsforskrifterne faktisk overholdes, og at opgaverne i øvrigt udføres forsvarligt.
- At de frivillige indtænkes, når arbejdspladsens fysiske indretning og arbejdsrutiner tilrettelægges.
- At de frivillige instrueres behørigt i arbejdsrutiner, ergonomiske teknikker, brug af og forholdsregler omkring maskiner og anvendelse af kemiske stoffer afhængig af den frivilliges opgaver og relevans.

7.2 ARBEJDSPLADSVURDERING

Når der er gennemgang og vurdering af arbejdsmiljøet i de enkelte afdelinger, hvor frivillige udfører arbejdsopgaver på samme vilkår som ansatte, er alle, der arbejder i afdelingen – også de frivillige – omfattet.

Den lokale leder har ansvaret for de frivillige, der er tilknyttet deres afdeling. Det er arbejdsmiljørepræsentantens opgave, at de frivillige, der er tilknyttet den enkelte afdeling, bliver orienteret om, at de kan gå til arbejdsmiljørepræsentanten med spørgsmål, der vedrører arbejdsmiljøet.

Der er ikke krav om, at de frivillige selvstændigt involveres i APV/risikovurderingsarbejdet eller har egen arbejdsmiljørepræsentant.

7.3 FORSIKRINGSFORHOLD

De frivillige er dækket af Aarhus Kommunes fælles ulykkesforsikring for frivillige, hvis de pådrager sig en skade under udførelse af deres opgaver. De er derudover dækket af Aarhus Kommunes ansvarsforsikring, hvis de forvolder skade på andre personer eller genstande under arbejdet.

Læs mere om de juridiske regler for frivillige i dokumentet "Frivillige – juridisk information" på fællesdrevet i mappen "Frivillighed".

8. Relevante links

Aarhus.dk

<https://aarhus.dk/frivillig/frivillige/for-dig-som-frivillig/frivillig-i-msb/>

Frivilligcenter Aarhus

<https://www.frivilligcenteraarhus.dk/>

Center for frivilligt arbejde

<https://frivillighed.dk/guides/love-og-regler-for-frivillige-i-kommuner>